

R8/120. schůze Rady města Brna
konaná dne 2.12.2020

96. Integrace cizinců ve městě Brně II

Anotace

Obsahem předkládaného materiálu je projektový záměr, který dále rozvíjí integrační aktivity na území města Brna. V rámci projektu se předpokládá: 1) udržení a rozvoj interkulturního pracovníka pro mateřské a základní školy s vietnamštinou, 2) vytvoření on-line dostupné databáze lektorů českého jazyka pro děti s odlišným mateřským jazykem, 3) analýza dalších potřeb pedagogů, rodičů - cizinců a žáků - cizinců v kontextu proti-epidemiologických opatření, 4) spolupráce s Knihovnou Jiřího Mahena v oblasti představování vietnamské a ukrajinské literatury širší veřejnosti a 5) v případě schválení Akčního plánu Strategie cizinců ve městě Brně pro roky 2021-2023 zajištění organizační a obsahové stránky jeho naplňování (schůze platformy, pracovních skupin, informování veřejnosti o činnosti). Celkový rozpočet projektu se předpokládá v objemu 1.300.000,- Kč, z čehož statutární město Brno bude čerpat 585.000,- Kč a 65.000,- Kč bude tvořit kofinancování z úrovně města.

Materiál odevzdán dne 26.11.2020 v 13:43

Návrh usnesení

Rada města Brna

1. bere na vědomí - projektový záměr "Integrace cizinců ve městě Brně II"

2. doporučuje Zastupitelstvu města Brna

schválit

- projektový záměr "Integrace cizinců ve městě Brně II"

3. doporučuje Zastupitelstvu města Brna

souhlasit

- s přípravou žádosti o dotaci z Ministerstva vnitra České republiky na projekt "Integrace cizinců ve městě Brně II"

Stanoviska

Komise sociální RMB materiál projednala na svém 19. zasedání dne 19.11.2020. Usnesení bylo přijato.
Hlasování v příloze.

Podpis předkladatele pro archivaci

Předkladatel

Elektronicky podepsáno

PaedDr. Jan Polák CSc.

vedoucí odboru - Odbor sociální péče

26.11.2020 v 11:59

Garance správnosti, zákonnosti materiálu

Právník

Elektronicky podepsáno

Mgr. Zbyněk Matula

právník odboru - Odbor sociální péče

26.11.2020 v 10:52

Garance zákonnosti materiálu

Spolupodepisovatel

Elektronicky podepsáno

Mgr. Radek Řeřicha

vedoucí Úseku 4. náměstka primátorky - Úsek 4.

náměstka primátorky

26.11.2020 v 12:56

Zpracovatel

Elektronicky podepsáno

Mgr. Tomáš Jurčík

vedoucí oddělení (poradce pro národnostní menšiny) -

Odbor sociální péče

26.11.2020 v 13:42

Zástupce dotčeného odboru / orgánu

Elektronicky podepsáno - souhlas

Ing. Jana Červencová

vedoucí odboru - Odbor rozpočtu a financování

26.11.2020 v 12:01

Obsah materiálu

Návrh usnesení	1 - 2
Obsah materiálu	3 - 3
Důvodová zpráva	4 - 5
Příloha (Fiše_MVČR_2021.pdf)	6 - 15
Stanoviska (stanovisko KS intergrace cizincu.pdf)	16 - 16

Důvodová zpráva

Radě města Brna je tímto materiál předložen k projednání **projektový záměr „Integrace cizinců ve městě Brně II“**. Projekt navazuje na rozvíjející se spolupráci a vzájemné pozitivní pracovní zkušenosti statutárního města Brna a Ministerstva vnitra ČR (dále MVČR) v oblasti integrace cizinců.

Spolupráce s MVČR byla zahájena v roce 2017 projektem zaměřeným na sběr a analýzu dat o cizincích ve městě. V roce 2018 byly v návazném projektu zahájeny práce na vytvoření Strategie integrace cizinců ve městě Brně pro roky 2020–2026, kterou v září 2020 schválilo Zastupitelstvo města Brna. V současné době vrcholí práce na prvním Akčním plánu pro roky 2021–2023, předpoklad předložení voleným orgánům k projednání je první kvartál 2021. Cílem předkládaného projektu pro rok 2021 je zahájit implementaci Strategie formou prvních konkrétních kroků a aktivit. Vzhledem k termínu předložení projektové žádosti na úroveň MVČR (15. 1. 2021 pro projekty na rok 2021) není možné s přípravou posečkat do momentu projednání Akčního plánu ze strany volených orgánů města.

Primárním cílem projektu je implementovat systematickou a jednotnou integrační politiku města Brna (projekt bude naplňovat jeden z cílů Strategie 2050, hodnota mezinárodní město, je v synergii se Strategií rozvoje lidských zdrojů Jihomoravského kraje či Národní koncepcí integrace cizinců), založenou na principech transparentnosti, spolupráce a zakotvenosti v datech. V případě schválení Akčního plánu Strategie integrace cizinců ve městě Brně pro roky 2021–2023 **projekt zároveň umožní naplňovat vybrané aktivity z prvního Akčního plánu**, které se týkají aktuální a dlouhodobě nedostatečně řešené problémy integrace dětí cizinců na školách v Brně (pokračování a rozšíření podpory MŠ a ZŠ prostřednictvím interkulturního pracovníka s vietnamským jazykem, analýza potřeb pedagogů, žáků a rodičů, analýza dopadů proti-epidemiologických opatření na tyto CS, vytvoření databáze lektorů pro děti s odlišným mateřským jazykem) a socio-kulturních aspektů integrace (spolupráce s Knihovnou Jiřího Mahena v oblasti prezentací vietnamské a ukrajinské literatury pro majoritu i cizince samotné).

Primární cílovou skupinou projektu je každoročně narůstající skupina cizinců ze zemí EU a z tzv. třetích zemí, kteří do města přicházejí především za prací v rámci pracovní migrace, přičemž tuto skupinu pokrývá v celé šíři, od nekvalifikovaných či nízko kvalifikovaných až po vysoce kvalifikované cizince a jejich rodinné příslušníky. Sekundárně jsou cílovou skupinou aktéři integrace ve městě, především pak školská zařízení.

Statutární město Brno se bude projektu účastnit jako **nositel**. **Partnery projektu jsou Knihovna Jiřího Mahena v Brně, příspěvková organizace, a výzkumná společnost SocioFactor, s. r. o.** **Role města Brna** bude spočívat v řízení procesu implementace Strategie, mapování služeb pro cizince a ve spolupráci na síťování aktérů integrace. Dále bude pokračovat v navazování spolupráce se školami, zajištění interkulturní práce s Vietnamci pro školy ve městě a koordinaci a organizační zajištění celého procesu.

Celkové náklady projektu jsou 1.300.000,- Kč. **Rozpočet** určený na financování **aktivit statutárního města Brna činí 650.000,- Kč**. Tato částka představuje odhadované mzdové náklady na koordinaci a organizační zajištění úvazků potřebných k facilitaci pracovních skupin řešících otázky integrace cizinců ve městě Brně, zajištění služeb interkulturního pracovníka s Vietnamci pro školy v Brně. **Kofinancování města činí 10 % celkových nákladů**, v případě města Brna jde tedy o **65.000,- Kč**. Projekt bude podán do výzvy „Projekty obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni 2021“, financovaném ze státního rozpočtu. Předpokládaná **délka realizace projektu** je 11 měsíců. Časový harmonogram projektu je stanoven od února do prosince roku 2021.

Struktura výdajů a financování projektu <i>Integrace cizinců ve městě Brně II</i>					
	Předpokládaný rozpočet	Míra spolufinancování	Spolufinancování	Míra dotace	Dotace
statutární město Brno	650.000,- Kč	10%	65.000,- Kč	90%	585.000,- Kč
SocioFactor, s. r. o.	450.000,- Kč	10%	45.000,- Kč	90%	405.000,- Kč
Knihovna Jiřího Mahena v Brně	200.000,- Kč	10%	20.000,- Kč	90%	180.000,- Kč
CELKEM	1.300.000,- Kč		130.000,- Kč		1.170.000,- Kč

Aktivita projektu bude zajišťovat Odbor sociální péče MMB. Nepředpokládá se požadavek na zřízení nových funkčních míst.

PROJEKTOVÝ ZÁMĚR – část A.
A.1 PŘEDKLADATEL
1. Plný název předkladatele projektu: statutární město Brno, Dominikánské náměstí 1, 602 00 Brno
2. Právní statut: statutární město (dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích)
A. 2. KONTAKTNÍ OSOBA A PARTNEŘI PROJEKTU
1. Nositel projektu: statutární město Brno
2. Jméno kontaktní osoby (nositele): Mgr. Lenka Šafránková Pavlíčková
3. Adresa, telefon, mobil, e-mail, webová stránka kontaktní osoby: OSP MMB, Anenská 10, 602 00 Brno, e-mail: [REDACTED]
4. Přehled partnerů participujících na projektu: SocioFactor, s. r. o., Knihovna Jiřího Mahena v Brně, příspěvková organizace
5. Adresa, telefon, mobil, e-mail, webová stránka partnerů na projektu: SocioFactor, s. r. o. Daliborova 631/22 709 00 Ostrava – Mariánské Hory Telefon: +420 774 245 441 E-mail: info@sociofactor.eu Web: https://www.sociofactor.eu/ Knihovna Jiřího Mahena v Brně, příspěvková organizace Kobližná 4, 602 00 Brno IČO: 00101494, DIČ: CZ00101494 ID schránky: fmmkkyr Tel.: +420 542 532 111 E-mail: kjm@kjm.cz Web: www.kjm.cz

6. Způsob spolupráce partnerů na projektu:

Nositel projektu je statutární město Brno. V rámci MMB bude zapojen Odbor sociální péče jako koordinátor projektových aktivit a realizátor některých dílčích aktivit. Role statutárního města Brna v projektu by měla spočívat v:

- koordinaci projektových aktivit a
- spolupráci na realizaci aktivit zaměřených na implementaci prvního Akčního plánu Strategie integrace cizinců ve městě Brně pro roky 2021–2023, a to v těsné spolupráci s projektovým partnerem č. 1 (analytické a síťovací aktivity partnera č. 1),
- realizaci interkulturní práce s Vietnamci pro školky, školy a další školská zařízení na území města Brna,
- vytvoření a pilotování „databáze“ lektorů pro výuku češtiny jako podpora školských zařízení v jazykové integraci dětí s odlišným mateřským jazykem,
- spolupráci na tvorbě Analýzy potřeb pedagogů, rodičů a žáků v těsné spolupráci s projektovým partnerem č. 1,
- propojování aktérů integrace a vzdělávání ve spolupráci s projektovým partnerem č. 1,
- v těsné spolupráci s projektovým partnerem č. 2 (Integrační aktivity v Knihovně Jiřího Mahena) připravit knihovnu jako jeden z možných prostorů pro integraci.

Partnerem projektu č. 1 je společnost SocioFactor, s. r. o. Partner bude zodpovídat za realizaci analytických a síťovacích aktivit zaměřených na implementaci Strategie integrace cizinců ve městě Brně 2021–2023. Společnost s ručením omezeným SocioFactor s.r.o. je **výzkumnou a vzdělávací organizací**, jejímž předmětem podnikání jsou činnosti, které patří do oblasti aplikovaného výzkumu a vzdělávání. Společnost je současně sociální firmou. Za dobu existence společnost zpracovala přes 70 odborných studií a expertíz v sociální oblasti. Značnou část z nich tvoří **výzkum v oblasti integrace cizinců, rodinné politiky, péče o dítě, sociálních a jiných služeb pro rodiny s dětmi, a také v oblasti sociální exkluze/inkluze a bydlení**. Jedná se o zakázky různého rozsahu – od menších exploračních výzkumů např. v oblasti analýz potřeb uživatelů a poskytovatelů sociálních služeb pro komunitní plánování až po komplexní a rozsáhlé integrované výzkumy na celostátní úrovni, například evaluace. V roce 2010 SocioFactor vyhotovil Program cílené a dlouhodobé podpory integrace cizinců třetích zemí na území Jihomoravského kraje 2011–2015, který definoval dlouhodobá opatření a cíle v oblasti integrace cizinců na území Jihomoravského kraje a stal se výchozím dokumentem pro aktivity v oblasti integrace cizinců.

Partnerem projektu č. 2 je Knihovna Jiřího Mahena v Brně, příspěvková organizace (dále KJM). KJM patří mezi nejvýznamnější kulturní instituce ve městě Brně. V současnosti (rok 2020) jsou její služby dostupné v 37 provozech na území celého města Brna. Široký dosah jejích služeb je zvýšen také umístěním poboček v každé z 29 městských částí Brna a zastřešen pracovištěm Ústřední knihovny (Koblišná 4) v centru města, která také disponuje vlastními vybavenými prostory s dostatečnou kapacitou pro konání kulturních a společenských akcí. V uplynulém roce 2019 KJM navštívilo 630 180 návštěvníků, uspořádáno bylo 4 241 kulturních a vzdělávacích akcí pro děti i dospělé, které navštívilo 95 800 osob. Jako **příspěvková organizace statutárního města Brna si KJM klade za cíl formulovat své aktivity v souladu s jeho strategiemi a potřebami nejširšího spektra obyvatel města. I proto vnímá svůj potenciál aktéra integrace cizinců zde žijících a místa, kde by služby instituce byly přístupné a srozumitelné všem Brňanům a odpovídaly jejich potřebám**. Spolupráce v rámci tohoto projektu navazuje na dřívější integrační aktivity KJM, která se tímto tématem zabývá již více než 15 let (*Žijí mezi námi, ale známe se? 2006 Putování zemí rýže aneb svátek uprostřed podzimu 2006, Ukrajina plná barev 2008*, dlouhodobá spolupráce s polským krajanským spolkem Polonus – každoročně pořádané Dny polské kultury v Brně a víceletý projekt *Brána jazyků otevřená*, podzimní Dny ukrajinské kultury, literární a hudební dílny na brněnském Babylonfestu aj.). Zároveň se KJM snaží naplňovat ideu integrace jako oboustranného procesu, její aktivity tedy nepracují pouze s cizinci, ale obrací se také k české veřejnosti. Jednou z klíčových rolí knihovny je zajišťovat neformální vzdělávání. Vzdělávací aktivity KJM navazují na rámcové vzdělávací programy škol a umožňují žákům, studentům a pedagogům rozvinout a ověřit teoretické poznatky nabyté v rámci výuky dalšími metodami (kritické myšlení, samostatná práce s informacemi, metodická podpora pedagogům...). Zde se opět propojují aktivity KJM s cíli Strategie integrace cizinců ve městě Brně a nejbližším Akčním plánem, a stává se tak vhodným partnerem pro implementaci strategie v praxi.

A.2 VŠEOBECNÉ INFORMACE O PROJEKTU

1. Název projektu:

Integrace cizinců ve městě Brně II.

2. Umístění projektu:

město Brno

3. Cíle projektu, jeho účel:

Cílem projektu je zahájení účinné implementace Strategie integrace cizinců ve městě Brně 2020–2026, jež byla Zastupitelstvem města Brna schválena v září 2020. V současné době běží práce na dokončení prvního Akčního plánu Strategie integrace cizinců ve městě Brně pro roky 2021–2023. Pokud okolnosti spojené s šířením viru COVID-19 dovolí, bude akční plán pro roky 2021–2023 předložen voleným orgánům města Brna na jaře 2021. Strategie integrace cizinců ve městě Brně vznikala v letech 2018 a 2019, a to díky spolupráci města Brna s Ministerstvem vnitra ČR formou realizace každoročních návazných projektů na podporu integrace cizinců v obcích. Během této doby se do procesu tvorby strategie zapojilo téměř 150 zástupců klíčových aktérů integrace ve městě (šlo o zástupce Magistrátu města Brna, Jihomoravského kraje, úřadu práce a dalších úřadů, školských a zdravotnických zařízení, neziskových organizací, univerzit, zaměstnavatelů cizinců i cizinců samotných).

4. Výchozí stav:

Město Brno je městem s druhým největším počtem cizinců v ČR. Brno je svým postavením na poli migrační politiky unikátní a zasluhuje specifický přístup. V Brně žije cca 6% z celkového počtu cizinců na území ČR. Podle údajů MVČR bylo k 30. 09. 2020 evidováno na území města Brna 35 013 cizinců zhruba ze 150 zemí světa, přičemž jejich počet každým rokem roste.

Celkově narůstá i počet cizinců v ČR obecně, a s tím roste i kulturní rozmanitost společnosti a potřeba efektivní integrační politiky na úrovni obcí, která je postavená na dobré znalosti místní situace. Jak zdůrazňuje národní Koncepce integrace cizinců (MVČR), klíčovým předpokladem pro začlenění cizinců i bezkonfliktní soužití ve společnosti je aktivní působení územní samosprávy. Integrační opatření musí reflektovat aktuální potřeby cizinců i vzájemného soužití, musí proto být adresná a široce dostupná; cizinci musí být plně informováni o nabídce integračních opatření i o jejich významu a přínosu. Včasné nastavení integračních opatření je klíčovým předpokladem toho, že obec dokáže maximálně využít přínosy migrace a zároveň minimalizovat rizika s ní spojená.

V Brně dlouho chyběla tematizace potřeb cizinců a strategický materiál, který by na tyto potřeby reagoval. Ve městě se za posledních 30 let zformovala rostoucí městská ekonomika akceptovaná mezinárodními trhy, s vyspělým podnikatelským a inovativním prostředím s vlastními nároky a potřebami. Aby byla městská ekonomika udržitelná, stabilní a nadále obstála v ekonomické soutěži se světem, musí se patřičně věnovat mnoha stránkám kvality vlastního prostředí – kvalitě života ve městě, kvalitě infrastruktury, rozvoji lidských zdrojů a kvalitě života všech obyvatel města – jak těch, kteří se ve městě narodili a žijí v něm dlouho, tak i těch, kteří se do něj přistěhovali z jiných míst České republiky či ze zahraničí a rozhodli se v něm usadit na delší či kratší dobu. Proto se již těžko obejde bez koncepčního dokumentu, který napomáhá systematicky řídit a organizovat naplňování integračních potřeb obyvatel, adaptaci nově příchozích na místní podmínky, podporu jejich vůle začlenit se do společnosti, rozvoj dobrých vzájemných vztahů a včasné řešení vznikajících sociálních problémů, aby byly zúročeny výhody otevřené společnosti ku prospěchu všech. Právě za tímto účelem vznikla Strategie integrace cizinců ve městě Brně¹.

Jak ukazují výstupy dosavadního působení pracovních skupin (viz např. SWOT analýza v analytické zprávě Data a fakta o cizincích v Brně z roku 2019²), aktéři integrace nejčastěji popisují jako nejvýznamnější oblast k řešení problému spojené s integrací dětí cizinců do vzdělávacího systému a jazykovou integraci cizinců obecně. Tato témata v Brně vyžadují velkou pozornost. Na základě debat v rámci pracovních skupin k otázkám školství a integrace cizinců se jako klíčový problém ukazuje nedostatečná provázanost mezi potřebami pedagogů pracujících s dětmi s odlišným mateřským jazykem (dále děti s OMJ) a systémovější podporou školských zařízení v této problematice. Podpora pedagogických pracovníků pracujících s dětmi s OMJ sice existuje, ale pouze ve velmi centralizované podobě, neberouc tak v potaz specifické aspekty a možnosti či překážky integrace na lokální úrovni. Možnosti a překážky integrace na lokální úrovni jsou však klíčové pro úspěšné začlenění dětí – cizinců i v rámci školských zařízení. Vzhledem k centralizované podobě dostupných integračních materiálů v otázce školských zařízení, nedostatečné propojenosti jednotlivých aktérů tak dochází k přehlížení daného problému na úrovni místního systému řízení, a tudíž nedostatečné hledání systematické podpory zřizovatelů školských zařízení. V případě, že se škola potýká se zvyšujícím se počtem dětí s odlišným mateřským jazykem, její adaptace na dané změny je spíše individuálního charakteru, kdy se dílčí postupy integrace žáka vytváří na úrovni příslušné školy a pouze s omezenými možnostmi. Díky chybějící systematické podpoře jsou tak příslušná školská zařízení a zejména daní pedagogové odkázáni na svou vlastní kreativitu a iniciativu v přístupu k integraci dětí s OMJ. Externí podpora i existence různých podpůrných vzdělávacích materiálů je však velmi variabilní – například roztržitost materiálů k výuce dětí s OMJ na různých místech, různorodá podpora z neziskového sektoru či místní plán inkluze ve vzdělávání.

Jak již bylo zmíněno, příslušné materiály sloužící k výuce dětí s OMJ do určité míry existují, jejich umístění je však velmi roztrženo a jejich vyhledávání tak není snadné. Taktéž jsou velmi obecné

¹ <https://socialnipecce.brno.cz/wp-content/uploads/2020/09/MMB-Strategie-integrace-cizincu%CC%8A-ve-me%CC%8Cste%CC%8C-Brne%CC%8C FINAL-2.pdf>

² https://socialnipecce.brno.cz/wp-content/uploads/2020/06/DATA_FAKTA_CIZINCI_BRNO_2019_FIN_19.1.2020.pdf

a nezohledňují různorodost znevýhodněných žáků (stupně znevýhodnění). Materiály samotné se zaměřují zejména na výuku českého jazyka (neberou však v potaz specifické potřeby žáků z především jazykové a kulturně vzdálenějších okruhů), avšak nevěnují se již v dostatečné míře ostatním předmětům. Dané materiály pro jejich výuku si tak mnohdy pedagogové vytváří sami, sami hledají (často ve svém volném čase) možnosti, jak dětem látku lépe zprostředkovat. Výsledky své práce si tak často chrání a nejsou sdíleny. Tato práce se však s postupem času stává velmi vyčerpávající a vede k vysoké fluktuaci pedagogů. Dochází tak ke ztrátě individuálního know-how. Ukazuje se tak, že daná problematika opět spadá na konkrétního vyučujícího daného předmětu, přičemž se zde projevuje vliv jejich odlišné motivace se dané otázce věnovat. Samotní pedagogové poukazují na nedostatečnou podporu v této problematice, jelikož i samotná výuka těchto dovedností na vysoké škole není dostatečná. Informace o potížích s výukou dětí s OMJ a spolupráci s rodiči se dostávají na vyšší úroveň pouze ve velmi omezené míře a na systémové úrovni jsou tak upřednostňována témata, která jsou vnímána jako důležitější. Namísto propojení aktérů integrace tak dochází spíše k individualizaci integrace, což snižuje její efektivitu. Díky tomu tak vzniká řada bariér pro začlenění žáka s OMJ do nového prostředí. Vzdělávání dětí s OMJ a jejich začleňování je tak obtížnější a méně efektivní. To má neblahé důsledky jak z hlediska dlouhodobé integrace dětí s OMJ, tak i jejich rodin. V neposlední řadě má také za následek odliv části kvalifikovaných cizinců, které se město snaží lákat do zemí či měst, kde je školské prostředí k dětem těchto cizinců přívětivější.

Projekt tak reaguje na tuto nesystematičnost a nepropojenost jednotlivých aktérů s cílem zefektivnit proces vzdělávání a integrace u dětí s OMJ. Hlavním cílem tohoto projektu je tak začít proces síťování mezi aktéry integrace v rámci problematiky vzdělávání a školství, aby se zvýšilo povědomí o problémech i jejich následného řešení. Současně je cílem nastavit základní systémové mechanismy pro dlouhodobější podporu nejen jazykové integrace dětí-cizinců.

5. Předpokládané výsledky projektu:

- V souladu se Strategií integrace cizinců v Brně bude nastartována realizace tříletého Akčního plánu (2021–2023). Součástí je také nastavení procesu monitoringu a evaluace.
- Bude vytvořena a pilotována „databáze“ lektorů zaměřených na výuku českého jazyka u dětí s OMJ.
- Bude rozšířena podpora školským zařízením v Brně (MŠ, ZŠ, SŠ, psychologicko-pedagogické poradny a další) specificky směrem k integraci vietnamských žáků a jejich rodičů.
- Mapy sítí aktérů pro témata pracovních skupin, jejich potenciálu a spoluprací.
- Uspořádaný vzdělávací program pro zaměřený na rozvoj dovedností v oblastech facilitace a síťování.
- Analytická zpráva Analýza potřeb pedagogů, rodičů a žáků.
- Vznikne veřejně přístupný seznam všech projektů, služeb a organizací na podporu integrace cizinců na území města Brna.
- Praktické implementace Strategie integrace cizinců v Brně bude dosaženo také prostřednictvím partnerské spolupráce s KJM, která bude realizovat kulturní aktivity zaměřené na prezentaci vietnamské a ukrajinské literatury a služeb KJM členům cizineckých komunit i směrem k české veřejnosti; společně s interkulturními pracovníky MMB budou zmapovány potřeby čtenářů KJM – cizinců žijících v Brně a nastaven proces postupného přizpůsobení služeb také této části čtenářského spektra.

6. Předpokládané dopady projektu:

V rámci projektu dojde k nastartování implementace prvního Akčního plánu pro roky 2021–2023. I nadále bude zapojeno široké spektrum aktérů podílejících se na identifikaci problémů a jejich řešení spojených s integrací cizinců ve městě Brně, bude tak zajištěna široká legitimita Strategie a spolupráce na dosahování jejích cílů. Stejně tak se bude pokračovat v podpoře školských zařízení v rámci interkulturní práce zaměřenou na vietnamskou komunitu (zejména kvůli výraznější jazykové bariéře), čímž dojde k lepší integraci této vyčleněné skupiny do české společnosti. Dojde ke zmapování projektů a služeb pro cizince ve městě Brně a vytvoření jejich katalogu. To umožní maximalizovat využívání a dopad již stávajících projektů a služeb, zpřehlednění a zprůhlednění integračního prostředí v Brně. V rámci metody tzv. síťování dojde k propojování aktérů integrace a vzdělávání, které tak bude systematickou, plánovanou a promyšlenou činností. Síť propojuje daleko širší spektrum aktérů, kterých se téma integrace cizinců v prostoru města dotýká. Efektivní síťování povede k dosažení maximální účinnosti při řešení konkrétních integračních problémů ve městě, a tím umožní řešit integraci s maximálním využitím stávajících kapacit. Takový systém představuje vysokou efektivitu s minimem

vynaložených finančních prostředků. V rámci naplňování aktivit prvního Akčního plánu dojde k analýze potřeb učitelů, žáků a rodičů, jejímž výsledkem bude pojmenování potřeb všech tří stran, které budou představeny místním aktérům integrace. To podpoří efektivní a funkční nastavení integračních opatření. Bude vytvořena „databáze“ lektorů češtiny pro děti s OMJ, která bude přístupná jak školským zařízením, interkulturním pracovníkům, tak rodičům dětí-cizinců. Zpřehlední a zpřístupní tak možnosti lektorování českého jazyka pro děti s OMJ.

Aktivita KJM zaměřené na cílové skupiny potenciálních čtenářů z ukrajinské a vietnamské komunity žijících v Brně a zprostředkování kontaktu s majoritou v rámci kulturních akcí přispějí k sociokulturní integraci příslušníků těchto cílových skupin. Prostřednictvím spolupráce s interkulturními pracovníky MMB a nabytých zkušeností při realizaci projektových aktivit budou zmapovány možné oblasti ke změně přístupu v KJM, což umožní prohloubit proces změny a lepší využití potenciálu KJM jako aktéra integrace v budoucnosti.

7.Cílové skupiny:

- Obyvatelé města – cizinci s dlouhodobým či trvalým pobytem na území města Brna (občané EU i tzv. třetích zemí), aktéři integrace cizinců ve městě i obyvatelé města s českým občanstvím.
- Děti – cizinci a rodiče dětí – cizinců.
- Pedagogové a školská zařízení na území města Brna.
- Aktéři integrace.
- Organizace věnující se integraci cizinců na území města Brna.

PROJEKTOVÝ ZÁMĚR – část B.

B.1 POPIS PROJEKTU

Jednotlivé aktivity projektu:

1. Implementace prvního akčního plánu pro roky 2021–2023 Strategie integrace cizinců ve městě Brně 2020–2026 (MMB, SocioFactor)

V září 2020 byla volenými orgány statutárního města Brna schválena Strategie integrace cizinců ve městě Brně pro roky 2020–2026, která tvoří funkční rámec pro konkrétní integrační kroky ve městě. Strategie předpokládá specifikaci konkrétních integračních kroků a jejich realizaci prostřednictvím dvou tříletých akčních plánů. První Akční plán pro roky 2021–2023 bude dokončen a předložen voleným orgánům města Brna na jaře 2021. Celá strategie i Akční plán byl vytvořen participativně, při zapojení širokého okruhu aktérů integrace ve městě. I v rámci prvního Akčního plánu předpokládáme pokračování v nastaveném způsobu práce. Pro udržení procesu i nadále je třeba:

- Budovat vlastní kapacity pro udržení procesu implementace Strategie v chodu nezávisle na externích dodavatelích. Předpokládáme proto vytvoření malých pracovních úvazků (DPP) pro garanty jednotlivých témat, kteří by měli spolupracovat na identifikaci konkrétních problémů a zajišťovat facilitování pracovních skupin okolo identifikovaných problémů k řešení, které spadají do jejich tematické oblasti (školsví, zdravotní a sociální služby, zaměstnanost, bezpečnost atd...). Pro tyto garanty bude zajištěno školení k facilitaci a k metodám síťování. Ke spolupráci budou prioritně osloveni členové Poradního orgánu SMB pro otázky integrace cizinců, jenž je nyní řídícím orgánem Strategie a mezi jehož členy jsou mimo jiné experti v jednotlivých oblastech.
- Nastavit a podporovat systém participace širokého spektra aktérů na identifikaci problémů spojených s integrací cizinců a hledání jejich řešení v souladu s prioritami Strategie integrace cizinců ve městě Brně 2020–2026. Za tímto účelem budou realizována dvě setkání integrační platformy (priorita A1) a bude vytvořen elektronický informační newsletter, který bude 4 x ročně zasílán co nejširšímu spektru aktérů se zájmem o integraci (Priority A, B).
- Proběhne setkání 8 pracovních skupin okolo vybraných problémů, výstupem budou mapy problémů a možných řešení.
- Vznikne průběžná monitorovací zpráva implementace Strategie za rok 2021 a evaluace celkového procesu (výstupem bude evaluační zpráva).

2. Zmapování projektů a služeb pro cizince ve městě Brně a vytvoření jejich katalogu (MMB)

Město Brno je vzhledem ke své velikosti, počtu pobývajících cizinců i permanentnímu každoročnímu nárůstu tohoto počtu domovem mnoha organizací, spolků, soukromých firem, jazykových škol, profesních sdružení i jednotlivců, kteří se zaměřují na poskytování služeb a podporu cizinců v nejrůznějších oblastech života. Pro smysluplnou integrační politiku jsou důležití všichni. Přesto o sobě mnozí aktéři stále nevědí, jejich služby se kryjí, či naopak se doplňují, aniž by o tom tito navzájem věděli. I v rámci zapojování aktérů do tvorby strategie a následně akčního plánu se stále objevují další aktéři. Mnoho aktérů integrace se také v rámci procesu opakovaně dožadovalo přehledu služeb pro cizince, které se ve městě nacházejí.

V rámci této aktivity dojde ke zmapování všech služeb pro cizince ve městě. Mapování pokryje jak soukromý, tak veřejný, formální i neformální sektor. Bude zjišťována deskripce služeb, podmínky jejich poskytování a možnosti a kapacity dané služby. Mapování proběhne formou dotazníků i osobních setkání.

Výstup: veřejně dostupný seznam těchto služeb, který bude součástí monitorovací zprávy.

3. Interkulturní práce s Vietnamci specificky zaměřená na potřeby školských zařízení (MMB)

Cílem je i nadále pokračovat ve spolupráci s interkulturním pracovníkem s vietnamštinou, který je školám podporou v řešení často poměrně náročné agendy ohledně zajištění vzdělávání vietnamských dětí. Pracovník bude pokračovat v navazování spolupráce se školami, v identifikování konkrétních problémů v dané škole a hledání účinného řešení. Bude pokračovat v tlumočení na základě požadavků škol osobně či po telefonu, kontaktovat rodiče v případě potřeby, spolupracovat se školou pro zajištění potřeb dětí, navazovat je na kurzy českého jazyka či zajistí potřebné informace pro pedagogy, kteří s dítětem pracují. Pro práci interkulturního pracovníka s vietnamskou komunitou se ukázala jako nezbytná komunikace přes telefon a online media (sociální sítě), a to zejména v době šíření covid-19. Právě v tuto dobu se téměř veškerá práce přesouvá do online prostředí (osvědčená je např. FB skupina

pro Vietnamce žijící v Brně), ve kterém jsou vietnamští obyvatelé zvyklí se pohybovat. Za tímto účelem je třeba zajistit interkulturnímu pracovníkovi chytrý telefon, který mu umožní komunikaci s danou skupinou i v době, kdy je terénní práce omezena.

4. Propojování aktérů integrace a vzdělávání (SocioFactor)

Propojování aktérů integrace a vzdělávání bude systematickou, plánovanou a promyšlenou činností. Aktivita bude pokračovat v podpoře skupinové práce a bude vytvářet kolem identifikovaných problémů sítě aktérů. Bude směřovat k vytvoření funkční sítě aktérů, aby se zapojovali do řešení nikoliv náhodně a příležitostně, ale řízeně, a to podle principů síťování. Jednodušeji řečeno, budeme hledat realizátory integračních aktivit. V roce 2019 byly pojmenovávány problémy a jejich příčiny, nyní je potřeba do řešení zapojovat různorodé místní aktéry. Aby se Akční plán nestal formálním procesem, je nezbytné budovat spojení lidí a organizací a rozvinout konkrétní spolupráce. Jak se v procesu ukázalo, aktéři nejsou propojeni na úrovni aktivit, což vede k neefektivnímu dublování služeb, opakujícím se činnostem, které nereagují na nové problémy, objevování objeveného a neřešení některých problémů. Aktivita povede k posílení kapacit ve společné přípravě záměrů, společným řešením, sdílení informací a zkušeností, výměně dobrých praxí, podávání společných projektů a koordinovaným službám pro cizince. Kolem pojmenovaných problémů budou vznikat tematické sítě a tím pádem společné udržitelné postupy a společná řešení.

Aktivita podpoří procesy většího propojování aktérů a aplikaci metody síťování. Naváže na práci 8 pracovních skupin, jejichž cílem bylo v roce 2019 hledat problémy a náměty pro Akční plán. Jednalo se o skupiny:

- Adaptace dětí cizinců po nástupu do školy, zorientování rodičů a rozvoj komunikace s rodiči dětí
- Podpora školy a pedagogů pro zvládnutí specifík pedagogické práce, systémová řešení problémů na půdě školy.
- Podpora rozvoje a využívání schopností dovedností a kvalifikace cizinců ve městě, využití potenciálu cizinců.
- Adaptace nově příchozích – odstraňování jazykových a informačních bariér, možnosti osvojování jazyka.
- Integrace cizinců na trhu práce.
- Rozvoj dovedností veřejných institucí v komunikaci s cizinci.
- Zvýšení zdravotní gramotnosti cizinců a informovanosti o péči o zdraví.
- Systematická práce s aktéry integrace, rozvoj kompetencí a schopnosti spolupracovat, role poradního orgánu a posílení jeho legitimacy.

Součástí aktivity bude vzdělávací program zaměřený na rozvoj dovedností v oblasti facilitace a síťování u členů Poradního orgánu statutárního města Brna pro otázky integrace cizinců a facilitátorů pracovních skupin Akčního plánu z řad místních aktérů (rozsah 4 x 8 hodin).

Výstup: Uspořádaný vzdělávací program, Mapy sítí aktérů pro témata pracovních skupin, jejich potenciálu a spoluprací.

5. Analýza potřeb pedagogů, rodičů a žáků (SocioFactor)

Partner vypracuje analýzu potřeb tří kategorií: pedagogů, kteří s cizinci v brněnských školách (zejm. základních) pracují, rodičů, jejichž děti se ve školách vzdělávají a dětí – cizinců. Principem analýzy potřeb je, že se zaměřuje na hledání rozdílu mezi aktuálně řešenými problémy a žádoucím stavem, který by měl v praxi nastávat. Poměří představy účastníků analýzy a problémy s reálným stavem, z čehož vyvstávají potřeby. Zjišťování potřeb proběhne především formou 50 individuálních hloubkových rozhovorů, pokud to situace umožní, budou zařazeny i skupinové rozhovory. U dětí budou potřeby zjišťovány formou analýzy „cesty školou“. V dané analýze se zohlední i dopady Covid-19 na tyto skupiny obyvatel. Výsledkem budou pojmenované reálné potřeby, které budou přeneseny vůči místním aktérům integrace a do procesu plnění aktivit Akčního plánu.

Výstup: Analytická zpráva Analýza potřeb pedagogů, rodičů a žáků.

6. Vytvoření a pilotování „databáze“ lektorů pro výuku češtiny jako podpora školských zařízení v jazykové integraci dětí s odlišným mateřským jazykem (MMB)

V rámci této aktivity dojde k navázání komunikace s NNO, Centrem pro cizince JmK, PdFMU, jazykovými školami a dalšími. V uplynulém roce byli díky projektu Integrace cizinců ve městě Brně I. vyškoleni lektori češtiny pro děti s OMJ. Bohužel vlivem situace spojené se šířením viru COVID-19

nemohla být uskutečněna výuka dětí dle původního plánu. Tito lektori vytvoří základ databáze, která bude rozšířena (v synergii s aktivitou č. 2) o přehled již působících lektorů češtiny pro děti s OMJ. Databáze bude využívána jak pracovníky MMB, tak i dalšími spolupracujícími organizacemi. Databáze bude obsahovat základní informace o lektorech včetně jejich kvalifikace, zkušeností a cenové nabídky.

7. Integrační aktivity v Knihovně Jiřího Mahena 2021: „Žijeme v jednom městě, ale známe se?“ (KJM Ve spolupráci s MMB)

Cílem je využít knihovních fondů a zaměřit se na tituly v jazycích vybraných skupin cizinců žijících v Brně, nebo na překlady publikací do češtiny a uspořádat dvoujazyčná čtení pro školní kolektivy a rodiče s dětmi. Dále je cílem představit služby KJM cizincům prostřednictvím exkurzí po vybraných provozech, tvorbou propagačních materiálů, webové prezentace a videí v příslušných jazycích. V roce 2021 jsou vybranými skupinami cizinců, na které se aktivity projektu zaměří, Vietnamci a Ukrajinci. Jako doprovodný program budou pořádány výstavy zaměřené na prezentaci tvůrců původem z Ukrajiny a Vietnamu žijících a pracujících v Brně, cestovatelské přednášky a prezentace dokumentární fotografie, koncerty, případně další kulturní akce určené pro širokou veřejnost. Vietnamské komunitě bude věnován soubor vzdělávacích aktivit a kulturních akcí pod souborným názvem „Vietnam – země draků a pohádek“, obdobné kulturní a vzdělávací aktivity pro ukrajinskou komunitu pak budou prezentovány pod názvem „Ukrajina plná barev“.

Mezi klienty KJM se již cizinci nachází, ukazuje se ale, že je vhodné tuto část cílové skupiny intenzivněji podporovat. Navázání kontaktu cizinců s knihovnou přináší další synergické efekty v podobě poznávání širšího kontextu života ve městě a jeho sociokulturních aspektů. Tím dochází velmi přirozenou cestou k odbourávání bariér a sblížování s celou komunitou města. Prostřednictvím práce s dětmi je dosaženo také vtažení života celé rodiny do aktivit knihovny. Cizinci, kteří knihovnu navštíví, reálně poznají, jaké služby umí knihovna nabídnout nejen dětem, ale i dospělým. Tím může být účinně nastartován proces jejich participace na kulturní nabídce knihovny a tím i jejich postupná celková integrace do společenského a kulturního života v Brně.

Součástí projektu je také mapování interkulturních bariér v KJM a potřeb vybraných cílových skupin uživatelů služeb. Obsah všech projektových aktivit KJM, způsoby a prostředky, kterými budou aktivity komunikovány směrem k cílovým skupinám, stejně jako mapování potřeb cílových skupin služeb knihovny, budou vytvářeny v souladu s aktuálně platnou Strategií integrace cizinců ve městě Brně a za odborných konzultací týmu interkulturních pracovníků MMB, specializujících se na práci s vietnamskou a ukrajinskou skupinou cizinců žijících v Brně a dalšími experty. Využíváno bude také ověřených tlumočnických a překladatelských služeb do národních jazyků cílových skupin (ukrajinština, vietnamština, čeština).

Časová náročnost projektu:

11 měsíců (únor–prosinec 2021).

Indikátory:

- monitorovací zpráva o naplňování aktivit prvního akčního plánu pro roky 2021–2023,
- evaluační zpráva,
- analytická zpráva z analýzy potřeb pedagogů, rodičů a žáků,
- 1 zaměstnaný interkulturní pracovník,
- 2 čtení pro školní kolektivy zaměřené na ukrajinskou literaturu,
- 2 tlumočené workshopy se čtením z ukázek ukrajinské literatury a exkurzí po knihovně pro děti s rodiči,
- 2 čtení pro školní kolektivy zaměřené na vietnamskou literaturu,
- 2 tlumočené workshopy se čtením z ukázek ukrajinské literatury a exkurzí po knihovně pro děti s rodiči,
- 2 koncerty,
- 2 výstavy.

Hrubý rozpočet na celou dobu trvání projektu (včetně partnerů): 1.300.000,- Kč

B. 2. STRATEGICKÝ A LEGISLATIVNÍ PRŮMĚT

Soulad s odvětvovými koncepčními dokumenty MMB:

Projekt směřuje k naplnění hodnoty Mezinárodní město Strategie Brno 2050. Projekt taktéž směřuje k naplnění cílů Strategie integrace cizinců ve městě Brně 2020–2026.

PROJEKTOVÝ ZÁMĚR – část C.

C. 1. FINANCOVÁNÍ

1. Rozpočet na celou dobu trvání projektu:

fáze v Kč	Výdaje na projekt		Příjmy z projektu
	investiční	provozní	
přípravná realizační provozní		1.300.000	
Celkem		1.300.000	

2. Možnosti financování

v Kč	Částka	%	Upřesnění
Vlastní zdroje	65.000	10	
Rozpočet města			
Ostatní veřejné zdroje	1.170.000	90	
EU			
Privátní zdroje			
jiné	65.000		Zdroje partnerů
Celkem	1.300.000	100	

Rozdělení rozpočtu mezi partnery je součástí Analýzy dotačních příležitostí.

C. 2. OSTATNÍ INFORMACE

Majetkové poměry:

Není třeba zkoumat.

Synergie:

Projekt je synergický s dalšími realizovanými a plánovanými projekty v oblasti sociálního začleňování a Strategii Brno 2050. Projekt je synergický s cíli Strategie integrace cizinců ve městě Brně 2020–2026.

Zajištění udržitelnosti projektu:

Strategie integrace cizinců bude dále realizována skrze dílčí akční plány i v dalších letech. Součástí akčních plánů bude nastavení udržitelnosti a kroků implementace strategie a součástí bude také analýza dotačních příležitostí na realizaci konkrétních opatření.

Analýza dotačních příležitostí

Projekt **Integrace cizinců ve městě Brně** náleží do dotačního titulu státního rozpočtu na výdaje realizované v rámci projektů obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni v roce 2021, jenž je vyhlášen na základě usnesení vlády ČR ze dne 9. 1. 2017 Aktualizovaná Koncepce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu. Dotační titul realizuje MVČR.

Celkové náklady na projekt činí 1.300.000,- Kč. Podle předběžné analýzy bude způsobilým výdajem celá částka, tj. nepočítá se s nezpůsobilými výdaji.

Dle Zásad pro poskytování dotací ze státního rozpočtu na výdaje realizované v rámci projektů obcí na podporu integrace cizinců je míra poskytované dotace **90 %** způsobilých výdajů, což činí 1.170.000,- Kč. Spolufinancování ve výši zbývajících **10 %** pak činí 130.000,- Kč.

Rozpočet projektu

Projektu se účastní partneři s finančním zapojením, předpokládaný rozpočet je navržen následovně:

	Předpokládaný rozpočet	Míra spolufinancování	Spolufinancování	Míra dotace	Dotace
statutární město Brno	650.000,- Kč	10,00%	65.000,- Kč	90,00%	585.000,- Kč
SocioFactor, s. r. o.	450.000,- Kč	10,00%	45.000,- Kč	90,00%	405.000,- Kč
Knihovna Jiřího Mahena v Brně	200.000,- Kč	10,00%	20.000,- Kč	90,00%	180.000,- Kč
CELKEM	1.300.000,- Kč		130.000,- Kč		1.170.000,- Kč

Zdroje krytí projektu

Dle dokumentace dotačního programu musí žadatel ze skupiny obcí zajistit spolufinancování ve výši 10 % z celkových způsobilých výdajů a uhradit všechny případné nezpůsobilé výdaje.

Statutární město Brno jako žadatel bude administrovat platby v rámci projektového partnerství. Základem bude partnerská smlouva, která bude upravovat práva a povinnosti mezi partnery.

Financování projektu bude probíhat formou ex-ante záloh.

Integrace cizinců ve městě Brně II

Komise sociální RMB doporučuje Radě města Brna v z í t n a v ě d o m í

- projektový záměr „Integrace cizinců ve městě Brně II“

d o p o r u č í t Zastupitelstvu města Brna s c h v á l í t

- projektový záměr „Integrace cizinců ve městě Brně II“

s o u h l a s í t

- s přípravou žádosti o dotaci z Ministerstva vnitra ČR na projekt „Integrace cizinců ve městě Brně II“

Hlasování: 6 - pro, 1 – proti, 0 – se zdržel/ z 11 členů. Usnesení bylo přijato.

Ing. Bohuňovská	Bc. Mířová	Ludvík Kadlec	Mgr. Ing. Vondráčková	Bc. Logrová	Lenka Blašíková	PhDr. Krytínář	Natálie Bezvodová	Ing. Karasová	Mgr. Korkešová	Ing. Adam
pro	omluven	pro	pro	pro	proti	pro	omluvena	omluvena	omluvena	pro